

24.3.2026

Rahoitusmarkkinaosasto

Lausuntoyhteenveto: pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskeva työryhmämietintö

Pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskeva työryhmämietintö oli lausuntokierroksella lausuntopalvelu.fi-sivustolla 23.1.–8.3.2026. Lausuntoja pyydettiin laajasti ja monipuolisesti erilaisilta pankkipalveluita käyttäviltä tai tarjoavilta sidosryhmiltä.

Lausuntoja saatiin määräaikaan mennessä yhteensä 74 kappaletta. Lausuntonsa mietinnöstä jättivät Kulttuuri- ja taidealan keskusjärjestö KULTA ry, Suomen Taloushallintoliitto ry, Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta, Suomen Omakotiliitto ry, Tampereen kaupunki, Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry, Vastuullinen Lahjoittaminen ry, Business Finland Oy, Karhubetoni Oy, Maakuntien verkostojärjestöjen neuvottelukunta, Suomen Tieyhdistys ry, Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liitto ry, työ- ja elinkeinoministeriö, Phoenix ry, Hengitystuki ry, Suomen Kotiseutuliitto, Yhteiskunnallisten yritysten liitto ARVO ry, Vanhus- ja lähimmäispalvelun liitto Valli ry, Barona Oy, SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry, Patentti ja rekisterihallitus, sosiaali- ja terveysministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, Tasa-arvoasiain neuvottelukunta, Nuorisoala ry, Lapin sosiaali- ja terveysturvayhdistys ry, Satakunnan yhteisöt ry, Moniheli ry, Kehitysvammaliitto, yhdenvertaisuusvaltuutettu, Kehittämisyhdistys Mansikka ry, oikeusministeriö, Takuusäätiö sr., Maaseutupolitiikan MaalleKo-verkosto, Solid Plan Consulting Oy, Suomen Pankki, Suomalaiset kehitysjärjestöt Fingo ry, ulkoministeriö, opetus- ja kulttuuriministeriö, Suomen Olympiakomitea, Muistiliitto ry, Kilpailu- ja kuluttajavirasto, Helsingin kaupunki, Henkilöstöala HELA ry, Kuluttajaliitto ry, Nordea Bank Oyj, Maaseutupolitiikan Työn ja yrittäjyyden uudet mahdollisuudet maaseutualueilla -verkosto, Teknologiateollisuus ry, Verohallinto, Rahoitusvakausvirasto, Vanhusasiavaltuutettu, Vammaisfoorumi ry, Finanssivalvonta, Poliisihallitus, Suomi-Seura ry, S-Pankki Oyj, Helsingin yliopisto, Finanssiala ry, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Suomen Kylät ry, Suomen Kuurosokeat ry, Suomen Kiinteistöliitto ry, Kehitysvammaisten Tukiliitto ry, Helsingin seudun kauppakamari, Suomen Yrittäjät ry, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Suomen startup-yhteisö ry, Vantaan vanhempainyhdistysten alueyhdistys, Korson Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys ry, Kuopion Vanhemmat ry, Keskuskauppakamari, Itä-Suomen yliopisto, Keskusrikospoliisi sekä Citibank Europe plc.

Koska lausujien määrä oli runsas, keskitytään tässä yhteenvedossa erityisesti lausujien konkreettisiin huomioihin. Huomiot mietinnössä tarkastelluista ehdotuksista on jaoteltu aihekokonaisuuksittain.

Kaikki lausunnot ovat löydettävissä valtiovarainministeriön [hankesivuilta](#) kohdasta ”Asiakirjat”.

1. Yrityksen ja yhteisön perusmaksutili

1.1. Perusmaksutili ja sen ominaisuudet

Lausunnonantajista valtaosa (43 lausujaa) ilmaisi kannattavansa uutta yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliä. Pääosin kannattajat edustivat peruspankkipalveluiden käyttäjiä ja viranomaistahoja. Muutkin lausujat pääosin ilmaisivat kannattavansa tavoitetta varmistaa perusmaksutili yrityksille ja yhdistyksille, mutta olisivat toivoneet erilaista käytännön toteutusta.

Osa lausujista (Finanssiala, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän keskusliitto, S-pankki, Nordea, Keskusrikospoliisi) toivoi, että palveluiden tarjoamisvelvollisuutta rajattaisiin vain yhteen perusmaksutiliin asiakasta kohden. Myös Finanssivalvonta toivoi, että asiaa arvioitaisiin uudelleen jatkovalmistelussa. Osa lausujista (Suomen Yrittäjät, Mikro- ja yksinyrittäjät ry, Rahoitusvakausvirasto, Kotiseutuliitto) taas vastusti rajausta yhteen perusmaksutiliin.

Kuluttajaliitto ja oikeusministeriö pitivät pankkipalveluiden hinnoittelua koskevaan säännökseen ehdotettuja muutoksia kannatettavina. Finanssivalvonta ei pitänyt ”asiakkaan aseman” huomioimista pankkipalveluiden hinnoittelussa onnistuneena lisäyksenä. Vanhusasiavaltuutettu taas piti tätä lisäystä tärkeänä.

Useat pienempiä toimijoita edustavat (esim. Fingo, SOSTE ja Omakotiliitto) lausujat toivoivat pankkipalveluilta kohtuullista hintaa sekä toimijan yleishyödyllisen luonteen huomioimista hinnoittelussa.

1.2. Palveluiden tarjoamisvelvoite ja palveluihin oikeutetut

Osa lausujista esitti huomioita palveluiden tarjoajien joukon rajauksesta. Elinkeinoelämän keskusliitto, Keskuskauppakamari, Finanssiala ja Citibank Europe esittivät huolia palveluiden tarjoamisvelvoitteen laajuudesta. Sen sijaan Nordea ja oikeusministeriö pitivät tarjoamisvelvollisuuden rajausta perusteltuna.

Osa lausujista toivoi, että palveluihin oikeutettujen joukkoa laajennettaisiin. Oikeusministeriö nosti esiin konkurssipesien, Kiinteistöliitto asunto-osakeyhtiöiden ja Nuorisola rekisteröimättömien toimijoiden, kuten opiskelijakuntien, ongelmat tilien avaamisessa.

1.3. Kieltäytymis- ja irtisanomisperusteet

Lausunnonantajat kiinnittivät myös huomiota siihen, millä perustein palveluiden tarjoaja voi kieltäytyä avaamasta perusmaksutiliä sekä missä tilanteissa tilin irtisanominen on mahdollista.

Osa lausujista ilmaisi kannattavansa perusteiden osalta nykyisiä muotoiluja (esim. Mikro- ja yksinyrittäjät ry). Finanssiala taas toivoi eräitä asiakkaaseen liittyviä täydennyksiä kieltäytymisperusteiden luetteloon. Finanssiala esitti esimerkiksi, että perusmaksutilin tarjoamisesta olisi mahdollista kieltäytyä, jos asiakas on OFAC-pakotteiden alainen. Myös Finanssivalvonta, S-Pankki ja Nordea toivoivat tätä lisäystä. Samoin Solid Plan Consulting, Keskuskauppakamari ja Elinkeinoelämän keskusliitto toivoivat talouspakotteisiin liittyvien seikkojen arvioimista jatkovalmistelussa.

Verohallinto puolestaan korosti launnessaan, että pankin tulisi voida kieltäytyä tilin avaamisesta, mikäli verolainsäädännön asettamien vaatimusten noudattaminen ei ole mahdollista.

2. Asiakaspalvelua koskevat ehdotukset

Asiakaspalvelun osalta esiin nostettiin etenkin ehdotuksia hyvän pankkitavan säännöksen muuttamisesta ja viiden päivän takarajan asettamisesta peruspankkipalveluita koskevien yhteydenottojen vastaamiselle.

Valtaosa asiakaspalvelusäännöksistä lausuneista lausujista piti hyvään pankkitapaan ehdotettavia muutoksia pääosin kannatettavina. Esimerkiksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto arvioi, että muutokset voivat helpottaa hyvän pankkitavan noudattamista, valvontaa ja toteutumista Osa lausujista, kuten Nordea, taas piti ehdotettavia muutoksia luonteeltaan epäselvinä ja tarpeettomina. Oikeusministeriö puolestaan katsoi, etteivät ehdotetut muutokset juurikaan muuta nykytilaa ja toivoi, että hyvän pankkitavan suhde muuhun sääntelyyn käytäisiin vielä läpi jatkovalmistelussa.

Lausujista 22 kappaletta ilmaisi suoraan kannattavansa viiden päivän takarajan asettamista peruspankkipalveluihin liittyviin yhteydenottoihin vastaamiselle. Useat lausijat kuitenkin toivoivat, että yhteydenottoihin vastattaisiin silti ilman aiheetonta viivytystä, jottei takaraja muodostuisi pääsääntöiseksi vastaamisajaksi. Esimerkiksi Finanssivalvonta kannatti vastaamista ilman aiheetonta viivytystä, mutta piti kuitenkin viiden päivän rajan asettamista tarpeettomana. Useat lausijat myös esittivät huolensa siitä, ettei uusilla säännöksillä todennäköisesti saavuteta toivottuja tavoitteita. Finanssiala ja Nordea pitivät uusia velvoitteita päällekkäisinä ja taakkaa lisäävinä.

Useat lausijat (Suomen startup-yhteisö, yhdenvertaisuusvaltuutettu, Helsingin yliopisto, Teknologiateollisuus, Henkilöstöala HELA, Helsingin kaupunki, Barona)

korostivat sen tärkeyttä, että pankkipalveluita olisi saatavilla myös muilla kuin kansallisilla kielillä, kuten englanniksi. Vammaisfoorumi, Kehitysvammaliitto, Kehitysvammaisten tukiliitto ja Itä-Suomen yliopisto taas toivoivat selkokielistä peruspankkipalveluita.

Osa lausujista nosti esiin myös henkilökohtaisten asiointiaikojen saatavuuden ja konttoripalveluiden tärkeyttä.

3. Muut esityksen yhteydessä arvioidut aiheet

3.1. Yhdenvertaisuus ja avustettuna asiointi

Suuri osa yhdenvertaisuuteen liittyvistä teemoista lausuneista toivoi, että vahvaan tunnistautumiseen ja avustettuna asiointiin liittyvät ongelmat ratkaistaisiin tämän hankkeen puitteissa (esim. Itä-Suomen yliopisto, Kehitysvammaisten tukiliitto, yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta). Lausijat myös muistuttivat muiden muassa YK:n vammaissopimuksesta, joka edellyttää kaikille vammaisille ihmisille yhdenvertaista pääsyä peruspankkipalveluihin.

Vammaisfoorumi korosti, että avustettuna asioinnista olisi tarpeen säätää suoraan luottolaitoslaissa. Finanssiala taas toivoi, ettei avustettuna asioinnista säädettäisi luottolaitoslaissa.

Useat lausijat toivoivat myös, että lainsäädäntöön lisättäisiin selkeämmät kriteerit avustajan käytöstä pankkiasioinnissa. Lausijat (esim. Muistiliitto, HETA, Hengitystuki, Kehitysvammaliitto ja yhdenvertaisuusvaltuutettu) nostivat esiin huolensa siitä, että henkilökohtaisen avustajan käsitettä voidaan tulkita liian tiukasti pankeissa.

Jotkin lausijat ottivat myös kantaa pankkiasointiin valtuutuksen kautta. Liikenne- ja viestintäministeriö ilmaisi kannattavansa valtuutukseen perustuvaa ratkaisua. Kuurosokeat taas korosti, että esimerkiksi tulkkia ei valtuuteta toimimaan vammaisen henkilön puolesta, vaan kyse on avustajasta.

3.2. De-risking-ilmio ja raportointi

Useat lausijat (Finanssiala, Keskuskauppakamari, Elinkeinoelämän keskusliitto, Poliisihallitus ja Keskusrikospoliisi) ilmaisivat huolensa sääntelyn vaikutuksista rahanpesuun. Finanssiala toivoi myös eräitä täsmennyksiä esitykseen liittyen siihen, että vain perusteeton de-risking on epätoivottua.

Muiden muassa Mikro- ja yksinyrittäjät korosti lausunnossaan de-risking-ilmion seurauksia etenkin pienimmille toimijoille ja toivoi täsmennyksiä esityksen lakiehdotusten perusteluihin.

Finanssivalvonta taas katsoi, että ehdotetulla yrityksen ja yhteisön perusmaksutilillä olisi myönteisiä vaikutuksia haitallisen de-risking-ilmion ehkäisemiseen.

Osa lausujista (Suomen startup -yhteisö, Teknologiateollisuus, Moniheli) tunnisti, että perusmaksutilien raportoinnin kehittämisellä voi olla myönteisiä vaikutuksia. Toisaalta esimerkiksi Mikro- ja yksinyrittäjät korosti lausunnossaan, että pelkkä raportointivelvollisuuden laajentaminen ei auta yrityksiä tilien avaamisessa.

Mikro- ja yksinyrittäjät ja Rahoitusvakausvirasto esittivät, että raportoinnin ohella de-risking-ilmiota voisi pyrkiä selvittämään myös muunlaisilla tutkimuksilla ja haastatteluilla.

3.3. Perusmaksutilin määritelmä

Lausujista oikeusministeriö ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto toivoivat perusmaksutilin tarkempaa määrittelyä lainsäädännössä. Finanssiala taas ei pitänyt tätä tarpeellisenä.

3.4. Pankkipalvelut ja ulkomaat

Ulkoministeriö toivoi lausunnossaan, että sääntelyssä huomioitaisiin myös suurlähetystöt ja niiden henkilöstö sekä ulkomaille lähetetyt työntekijät. Suomi-Seura taas esitti, että oikeus perusmaksutiliin taattaisiin kaikille Suomen kansalaisille asuinpaikasta riippumatta. Valli taas korosti ulkosuomalaisten ja paluumuuttajien pankkipalveluiden saatavuutta.

4. Muut huomiot

Useat lausijat esittivät huomioitaan käteisen saatavuudesta, käytettävyydestä ja käteispalveluiden hinnoittelusta (Itä-Suomen yliopisto, Kuopion vanhemmat, Suomen Kylät, TUUMA27-verkosto, Olympiakomitea, Fingo, Suomen Pankki, Maaseutupolitiikan verkosto, Takuusäätiö, Valli, Vastuullinen lahjoittaminen ja Omakotiliitto).

Useat lausijat nostivat esiin myös ulkomaisten osajien houkuttelun yhteyttä pankkipalveluiden saatavuuteen (Keskuskauppakamari, Suomen startup -yhteisö, Elinkeinoelämän keskusliitto, Helsingin kauppakamari, Helsingin yliopisto, Teknologiateollisuus, Henkilöstöala, Helsingin kaupunki, Takuusäätiö, Barona ja Business Finland). Lausijat korostivat etenkin tarvetta yhtenäistää maahanmuuton sujuva kokonaisprosessi ja ratkaista ensitunnistautumisen ongelmat pankkiasioinnissa.

Finanssiala piti välttämättömänä, että pankeille jätettäisiin täysin uusien säännösten osalta 12 kuukauden siirtymäaika lakien vahvistamisesta, jotta ne voisivat kehittää uusia palvelumallejaan.